

הלך פרק אחד עשר סנהדרין

כמורת
השרם

כס א מ"ו פ"ז מהלכות
נרכות הלכה ג'
סנה' ע"ן כו ט"ז ע"ה
ס"ו קסו ס"ט פ"ה
ויהי"ף פ"ז דנרכות
[נ"ח]

איפפה. כתרפא: אמרו לו. תלמידיו לא קבלה עילון וכו': אמר
אינסו מי סדרו כספן. מדרכס הרעה דלאלא אהדר לי מלדרוס: אוקי
אשגשג מלכים. אוקי כוס הק פירקא עד שהגיעו לג' מלכים:
אמר למחר נפסח בחברין. גדרוש חברינו שהיו תלמידי חכמים
כמותו ואין להם חלק לעמוד: א"ל.
מנשה כחלוס חברך ומכרם דאביך
אנן. כלומר וכו' סבור אתה שנהיה
חבירך וחבירי לחבוך: **מסיכא כתיב**
למשרא סמויא. איך יודע מחזיק
מקום כפה אתה נריך לנצוט המוילא:
ומיכיר קרי לן. והלא קורא אותנו
חבירך: **מסיכא דקריס נשולא**.
ברפמח ממקום שנקרמין פניה של
פה כחטר דהייט זלמנעלה לן
מסביבות הפה לו משוליו אבל כאלמע
לא שאס הביאו לפני פרוסה של לחס
לא יא בולע ומכרך לאלא משוליו הפה
ולא מאלמעיו: **למשרא דקדיס**
כלומר מהיכא שמקריס לנפסח והייט
הך למשרא דגמר נשולא ממקום
שהלחם אפי' יפה ולא מלוחו מקום
שקורין בשול וראשון נראה: **סוים**
נקוט סמויא גלימך. היית מגבה
שפת חלוקך מכין גליך כדי שהתא
קל לרוץ והיית רך לגס מפני יצר
עבודה כוכבים שהיה שולט: **נפסח**
ברבואל. נחמיל לדרוש ברבוחיטו
ולא אמר בחביריטו: **אח לשמים**.
רע לשמים כדלמרינן (מגילה דף י"ח)
כאחשורוס אח ורעך: **דכסיב ואח**
לדרס ורע. [ווי לנרה] אלמא אח
שלאו רעה ווי: **אבנ לפסודם כוכבים**.
שהיה לוהבה ביותר דכתיב כרחס
אב אלמא אב מרחס והני קראי'
בכדי נקט לכו: **ויסי סנקל**. כאלחב
כתוב כלומר קלות היו לאלחב כל
חטאותיו של ירבעם: **מפני מס סנס**

לכ"ו
ד"ח"ח

ל"ח
ל"ח

מנשה

ל' יוחנן
(פ' ארבע: ראיון לנכון
הפס' טו ש"ה ל' יוחנן
אחורו טווא מופיד
כאפוס פירק' טו
הפסוקים ומונח
ל' חל"ה ומונח)

מנשה

מפני מס סנס...

כחלוס כירבעם. דכמה מקומות כתיב "לא סר מכל חטאת ירבעם"
ולא כתיב לחבב אב"פ שהיה רשע ממנו: **סמלס נלקנס**. שהיה
מלך ראשון שהקדיח את תבשילו: **גם מוכותוס**. הכי רשיה דקרא
בגלגל שוריים זכרו גם מוכותוס כגלים על תלמי שד': **מספין בקיר**.
תורה אור ת"ח משית בקירות לבו: ומניין שכבד
את התורה דכתיב "והיה כל מממד
עיניך ישימו צידם" והיינו ספר תורה
ועל זה הסיב "אח הדבר הזה לא
אולל לעשות": **ודילמס**. מממד עיניו
היינו עבודת סוכים: **לא ס"ד**.
מדקלמרי ליה זקנים לא תשמע ולא
חלבה ולי עבודת סוכים מי הוו
למרו ליה הכי: **פני דנספס**.
זקנים שפלים שהיו רשעים כמו
שמליט כאלשלוס דקרי ליה לסבי
דבהתא זקנים: **שקול סיס**. מחלה
עונת ומחלה זכות מדמהדרי טלי
האי "מי יפסה את לחבב" משמע
דבקושי גדול נעשג: **רוחו של נכוס**.
שלפי שהוא הרג נבות היה רוחו
מחור לפסותו ולהפילו: **דפרע**
קניס. קלה הפורע טקס חממו
וקלחתו מרבי ציטוס כרוח של נבות
שנקס כעסו מחלבו וילא ממחילתו
של הקב"ה: **קודר אוכרוס**. מוחק
שמות שחמרה: **ונופס שס עפודס**
כוכבים עפוסין. לפיכך היה מתחבב
שאלו היה עושה כפרהסיה לא היו
מניחין [אחר] לעשות בן קודר כמו
(ש"רובין מ"ח) מקדרין כהרים ל' (טקב)
[מחטט וטקן]: **שנסס יס**. ששכח
הקב"ה: **שפנסי**. השמיח: **מס סלכס**
אין לו חלק. כדלמרינן עווב לעולם
הבא ושיניס. רבי יהודה דלמרי יס
לו חלק ורבען דלמרי אין לו חלק:
בגלל

דאיתפח הדר קא דריש, אמרי לא קבילת
עלך דלא דרשת בהו? אמר-אינהו מי הדר?
בהו דאנא אהדר בי' **אשג** אוקי אשלושה
מלכים אמר "למחר נפתח בחברין" אתא
מנשה איתחוי ליה בחלמיה - אמר: "חבירך
וחבירי דאבוך קרית לן, מהיכא בעית
למישרא המוציא? אמר ליה לא ידענא, א"ל
מהיכא רבעית למישרא המוציא? לא נמירת
וחבירך קרית לן? א"ל אנמריה לי ולמחר
דרישנא ליה משמך בפירקא, א"ל מהיכא
דקריס בישולא, א"ל מאד דחבימתו כולי
האי מאי מעמא קא פלחיתו לעבודת כוכבים?
א"ל אי הות התם הות *נקיטנא בשיפולי
גלימא ורהמת אבתראי, למחר אמר להן
לרבנן "נפתח ברבנותא/אחאב" - אח לשמים
אב לעבודת כוכבים: **אח לשמים דכתיב**
אח לצרה וילך אב לעבודת כוכבים
דכתיב "כרחם אב על בנים, יהיה הנקל לכתו"
במאת ירבעם בן נבט: אמר ר' יוחנן קלות
שעשה אחאב כחמרות שעשה ירבעם ומפני
מה חלה הכתוב בירבעם? מפני שהוא היה
תחילה לקלקלה, גם מוכותוס בגלים על
תלמי שדי' **איר יוחנן אין לך *כל תלם ותלם**
בא"י שלא העמיד עליו אחאב עבודת
כוכבים והשתחיה לו, ומנא לן דלא אתי
לעלמא דאתי? דכתיב "והכרתיו לאחאב
משותין בקיר ועצור ועווב בישראל" - עצור:
בעודה "ועווב לעוה"ב, א"ר יוחנן מפני מה
זכה עמרי למלכות? מפני שהוסיף כרך אחד בארץ ישראל שנאמר יויקן

את הדר שמרון מאת שמר בככרים כסף ויבן את ההר ויקרא [את] שם העיר אשר בנה על שם שמר
ארני ההר שמרון א"ר יוחנן מפני מה זכה אחאב למלכות כ"ב שנה? מפני שכיבד את התורה שניתנה
בכ"ב אותיות שנאמר וישלח מלאכים אל אחאב מלך ישראל העירה, ויאמר לו כה אמר בן הדר
כספך וזהך לי הוא ונשיך ונגיך המונים לי הם... אם כעת מחר אשלח את עבדי אליך והפשו
את ביתך ואת בתי עבדיך והיה כל מממד עיניך ישימו בידם ולקחו: ויאמר למלאכי בן הדר - אמרו
לארונן המלך כל אשר שלחת [לעבדך] [אל עבדך] בראשונה אעשה והדבר הזה לא אוכל לעשות מאי מממד
עיניך? לאו ס"ת, דילמא עבודת כוכבים? לא ס"ד דכתיב ויאמרו אליו כל הזקנים וכל העם (*לא) האבה
ולא תשמע, ודילמא סבי דבהתא הונו? לא כתיב "וכל העם תבא כתיב" וכל העם דרא אפשר
זקני ישראל, ואמר רב יוסף סבי דבהתא? התם לא כתיב "וכל העם תבא כתיב" וכל העם דרא אפשר
דלא הוו בהון צדיק וכתוב "והשארתי בישראל שבעת אלפים כל הברכים אשר לא כרעו לבעל וכל
הפה אשר לא נשק לו, אמר ר' אחאב שקול היה שנאמר ויאמר ה' מי יפתה את אחאב ויעל ויפול ברמות
גלעד ויאמר זה בכה וזה אומר בכה מתקף לה רב יוסף מאן דכתב ביה? רק לא היה כאחאב אשר התמכר
לעשות הרע בעיני ה' אשר הסתה אותו איובל אשר תנינא בכל יום ה'תה שוקלת שקלי והב לעבודת כוכבים
ואת אמרת שקול היה אחאב וותן במטונו היה ומתוך שהתנהג תלמידי חכמים מנכסיו כיפרו לו מחצה
ויצא הרוח ועמד לפני ה' ויאמר אני אפתנו ויאמר ה' אליו במה, ויאמר אצא והייתי רוח שקר כפי כל נביאיו
ויאמר חפתה וגם תוכל צא ועשה כן *מאי רוח: א"ר יוחנן רוחו של נבות היורעאלי, מאי צא: אמר רבינא צא
ממחיצתי שכן כתיב "דובר שקרים לא יכון לנגד עיני" אמר רב פפא היינו דאמרי אינשי י' פרע קנינה כחריב
ביתיה ויעש אחאב את האשרה ויוסף אחאב לעשות להכעיס את ה' אלהי ישראל מכל מלכי ישראל אשר היו
לפניו א"ר יוחנן שכתב על דלתות שמרון אחאב כפר באלהי ישראל לפיכך אין לו חלק באלהי ישראל ויבקש
את אחויהו וילכדהו והוא מתחבב בשמרון א"ר לוי שהיה קודר אוכרות וכתב עבודת כוכבים תרתיהו/מנשה
שנשה יה ד' מנשה שהנשי את ישראל לאביהם שבשמים ומנלן דלא אתי לעלמא דאתי דכתיב בן שתיים עשרה
שנה מנשה במלכו וחמישים וחמש שנה מלך בירושלים ויעש [הרע] [אשרה] [בעיני ה'] כ' אשר עשה אחאב
- מלך ישראל מה אחאב אין לו חלק לעוה"ב אף מנשה אין לו חלק לעוה"ב: רבי יהודה אומר מנשה יש לו חלק
לעוה"ב שנאמר *ויתפלל מנשה אל ה' ויעתר לו וכו': א"ר יוחנן ושניהם מקרא אחד דרשו שנאמר ונתתים
לעוה"ב כלל ממלכות הארץ בגלל מנשה בן יחזקיהו: **מר סבר בגלל מנשה שעשה תשובה ואינהו לא עבודו ומר סבר**
בגלל

ל' נקט

גליון
השרם
רשמי ד"ה
דכתיב ד"ה
לשון
רע"ו ווי
כ"ש"ו ט"ז
טו

[למנן קינ']

ס"ט

ס"ג

[לאלא חסמעי
ואל תאבה]

מלכים א' י"א

ס"ב

ס"ב

[לשיל ס"ו]

סנה' קמ"ט

מלכים א' טו

דסי' כ"ב

ס"ט

מלכים ב' כ"א

דסי' ג' א'
דכתיב ט"ז

תת נשולא/מנשה
ב' דלות (מטו)
טמאנימ: כאלחב
פ"ה נק ח"ב
מחצב

לכ"ו
ד"ח"ח

[לעילמלל אליו ורתה]
*ל"ח
כולס יחרו וינרו
טו יקני זכס כמקריס